

Eskilstuna
kommun

Stadsbyggnadsnämnden
Stadsbyggnadsförvaltningen
Bygglövsavdelningen

Datum
2016-08- 26
YTTRANDE

Diarienummer
BYGG-SBN.2016.979 - 981

1 (8)

Till

Stadsbyggnadsnämnden

SUNDBYHOLM 2:275, RAMSHAMMAR 1:11 OCH HAMMARBY 1:19

Bygglövsförordning för uppförande av 9 vindkraftverk samt 9 transformatorer

Förslag till beslut

1. Bygglövsförordning beviljas enligt 9 kap 31 § plan- och bygglagen (PBL).
2. Som kontrollansvarig har riksbehörig Rune Nordin anmälts.
3. Avgift tas ut med 71 700 kronor enligt taxa för stadsbyggnadsnämndens verksamhet antagen av kommunfullmäktige den 26 maj 2011 § 92.

Motiv till beslut

Verken placeras i angränsning till det område som utpekats i översiktsplanen där det är lämpligt för prövning av vindkraftverk- hänsyn krävs. I området finns det bra vindförutsättningar samt relativt få motstående intressen. Vindkraftsanalysen som är en grund inför utpekad yta för vindkraftverk baseras på två faktorer, buller och skuggvandring som avgör verkens placering i förhållande till bostäder. Verken ska inte placeras närmare ett bostadshus än 400 meter. Inget av verken placeras inom det avståndet från bostäder varför hänsyn har tagits.

Förvaltningen instämmer i vad länsstyrelsen tidigare kommit fram till, att anläggande av en vindkraftspark inte innebär påtaglig skada på riksintresset. Åtgärderna är reversibla och landskapet storskaligt.

Förvaltningen delar bolaget/sökandens bedömningar med anledning av inkomna yttranden från närboende.

Kraven i 2 kap. PBL bedöms bli uppfyllda. Prövningen har tagit hänsyn till både allmänna och enskilda intressen. Bedömningen är att företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför god hushållning och att marken som tas i anspråk för verken är lämpligt från allmän synpunkt.

Stadsbyggnadsnämnden har 2007 och 2008 och 2012 beviljat bygglov för 10 verk i samma område. (Byggloven från 2012 har upphört att gälla i och med länsstyrelsens beslut den 24 augusti 2016. Byggloven har inte enligt länsstyrelsen tillkommit i laga ordning då det inte finns någon möjlighet att förlänga byggloven på så sätt som nämnden gjorde).

Den sammanvägda bedömningen är att bygglov ska beviljas

Ärendebeskrivning

Bygglovansökan innebär uppförande av 9 vindkraftverk med tillhörande transformatorstationer. Verken som ska användas i projektet heter EN-115/2,3 MW och EN-120/3.0 MW. Höjden på verken blir något under 150 meter i totalhöjd. Synkroniserad hindersbelysning kommer monteras enligt gällande regelverk.

Verken kan vara bygglovpliktiga. Även om de inte är det får den som avser vidta en åtgärd, ansöka om att åtgärden prövas och har rätt få sin ansökan prövad som om åtgärden krävde lov enligt 9 kap 14 § PBL. Prövningen ska avse åtgärdens förenlighet med PBL 2010:900.

Miljö- och räddningstjänstnämnden och stadsbyggnadsnämnden samordnade handläggningen under 2007 och 2008 inför slutet 2008. Då denna samordning skett i tidigare handläggning anses kravet enligt 24 § kap 9 PBL även vara uppfyllt även i denna handläggning.

Placeringarna av verken är utanför detaljplanelagt område och utanför sammanhållen bebyggelse. För området gäller översiktsplan för Eskilstuna kommun, antagen 2013. Området används idag som jordbruksmark som får tas i anspråk för anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen.

Området är ett vidsträckt och öppet jordbrukslandskap som korsas av en kraftledning. Jordbruksdriften kan pågå under byggtiden och kan fortsätta efter att verken är på plats. Vindkraftsverken kommer förändra landskapet och medföra vissa olägenheter för enskilda. Att helt undvika detta är inte möjligt.

Sakägare och övriga har fått tillfälle att yttra sig över bygglovansökan. Detta har skett med kungörelse i press och på kommunens hemsida under tiden mellan den 29 juli till och med den 22 augusti. Nedan sammanfattas huvudsakliga synpunkter på bygglovansökan. Synpunkterna finns i sin helhet tillgängliga på förvaltningen.

1. Verken är ett hot mot närboendes hälsa samt att natur och djurliv påverkas mycket negativt.

2. Det behöver forskas mer om buller och infraljud innan verken placeras bland människor.
3. Det finns risk för bränder och iskast från maskinerna som kan ge personskador och drabba närliggande fastigheter kring Kafjärden.
4. Kommunen bör kräva att byggherren återkommer med alternativ plats för byggnationen.
5. Ansökan anses inte vara komplett eftersom bullerutredning, utredning angående skuggbildning, miljökonsekvens samt uttalanden från sakkunniga, exempelvis ornitologer saknas.
6. Stadsbyggnadsförvaltningen borde upplysa byggherren om att eftersom den här typen av ansökan om miljöfarlig industri ska hanteras av länsstyrelsen i Uppsala.
7. Platsen angränsar till Natura 2000-området Sofiebergsåsen med en unik flora och fauna. Placeringen av vindkraftsparken i närheten av ett sådant känsligt område är ansvarslöst mot vår gemensamma miljö och framtida generationer.
8. Tolkningen är att lokaliseringen av vindkraftverk strider mot länsstyrelsens riktlinjer, Landskapsanalys utförd 2013 för vindkraftverk inom Kafjärden området.
9. Kafjärden pekas inte någonstans ut som ett område av riksintresse för vindkraft.

Enligt 9 kap. 26 § PBL får inte ett ärende avgöras utan att sökanden har underrättats om vad andra har tillfört ärendet och fått tillfälle att yttra sig över det om det inte är uppenbart onödigt. Det anses inte vara onödigt varför sökandens/bolagets yttrande redovisas nedan:

I de inkomna yttrandena har anförts att uppförandet av vindkraftsparken är otillåten då den kräver tillstånd från länsstyrelsen enligt miljöbalken. Till stöd för denna inställning har bl.a. anförts att bygglovet blev ogiltigt i samband med de ändringar som infördes i miljöbalken 2009 avseende prövningen av vindkraftverk.

Bolaget menar att verksamheten är tillåtlig enligt miljöbalken då den har anmälts till och prövats av Miljö- och räddningstjänstnämnden i Eskilstuna kommun, dels i september 2007, dels i januari 2008, i enlighet med de regler som var gällande vid dessa tidpunkter för prövning av vindkraftverk. Reglerna ändrades visserligen 2009 genom SFS 2009:863 men mot bakgrund av de övergångsregler som föreskrevs förblev den anmälda verksamheten tillåtlig. Verksamheten förblev tillåtlig även efter införandet av miljöprövningsförordningen (2013:251) 2013 och är därför tillåtlig enligt nu gällande regler.

Bolaget noterar att Miljö- och räddningstjänstnämnden gjort samma bedömning i beslut den 15 april 2016 i ärende MMM-MRN.2016.1002.

Den omständigheten att ett nytt bygglov nu söks för en gruppstation som enligt de nya reglerna skulle kräva ett tillstånd enligt miljöbalken, påverkar inte giltigheten av den anmälan som bolaget har gjort eller frågan om vilka krav som uppställs enligt miljöbalken.

En verksamhet som redan är tillåtlig enligt miljölagstiftningen kan alltså inte bli tillståndspliktig till följd av att ett nytt bygglov för verksamheten söks. Byggnationen av vindkraftverken omfattas av bygglovsplikt enligt 6 kap. 1 § plan och

byggförordningen. Det är endast om verksamheten omfattas av ett tillstånd enligt miljöbalken, alltså om ett tillstånd har meddelats, som bygglovsplikten upphör enligt 6 kap. 2 § plan- och byggförordningen. Som angetts ovan föreligger varken tillstånd eller tillståndsplikt enligt miljöbalken. Följaktligen är byggnationen av vindkraftverken bygglovspliktig. Bygglovsansökan prövas av kommunen som första instans. Ansökan har således getts in till rätt instans.

NN, NN och NN har i sina yttranden anfört att vindkraftsparken har en negativ inverkan på Natura 2000-området Sofiebergsåsen. Natura 2000-området Sofiebergsåsen (SE0220078) utgör ett särskilt bevarandeområde enligt art- och habitatdirektivet. Av bevarandeplanen framgår att det övergripande syftet med Natura 2000-området är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade naturtyperna och arterna så att området bidrar till den biologiska mångfalden i landskapet och länet samt att syftet med Sofiebergsåsens Natura 2000-område är att bevara åsen och den unika flora och fauna som finns knutna till den hävdade miljön. De utpekade naturtyper som ingår i området är enbuskmarker (5130) och artrika silikatgräsmarker (6270).

Varken uppförandet eller driften av vindkraftsparken bedöms medföra nämnvärd påverkan, än mindre betydande påverkan, på bevarandet av de utpekade naturtyperna. Verksamheten kommer inte att medföra några fysiska ingrepp i Natura 2000-området. De störningar som vindkraftsparker vanligtvis medför, såsom buller och visuell påverkan, är inte av ett sådant slag att den flora och fauna som finns knutna till den i området hävdade miljön påverkas.

Bolaget noterar att Sofiebergsåsen var ett Natura 2000-område redan 2007 när miljö och räddningstjänstnämndens första beslut om försiktighetsåtgärder med anledning av anmälan om miljöfarlig verksamhet fattades samt när stadsbyggnadsnämnden meddelade de första byggloven för projektet. Samma krav på tillstånd gällde redan då. Ingen av nämnderna ansåg då att något särskilt Natura 2000-tillstånd skulle behövas. Mot bakgrund av ovanstående utgör Sofiebergsåsen inget hinder för att meddela det sökta bygglovet.

Inte heller i övrigt föreligger något hinder mot meddelande av bygglov med anledning av miljöbalkens regler om områdesskydd

NN framhåller att Kafjärden är utpekad som riksintresse för kulturmiljövård, men ej riksintresse för energiproduktion (vindbruk). Det stämmer att Kafjärden är utpekad som riksintresse för kulturmiljövård av Riksantikvarieämbetet samt att Eskilstuna kommuns översiktsplan anger att riksintresset i Kafjärden i vissa fall kan skadas av vindkraftsetableringar. Enligt 3 kap 6 § miljöbalken ska områden som är av riksintresse för kulturmiljövården skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada kulturmiljön. Av värdebeskrivningen och kunskapsunderlaget för det utpekade riksintresseområdet Kafjärden framgår att det är spåren av mänsklig verksamhet över tid som ger upphov till riksintresset. Som uttryck för riksintresset anges: "Spridda gravar från bronsålder och flera fornborgar från övergången mellan yngre och äldre järn-ålder. "Kung Inges hög". Talrika byar med gravfält från - yngre järnåldern inom dagens gränser, samt ett flertal runristningar. Delar av äldre färdleder såväl till lands som på vatten markerade av bl. a. gravfält, hålvägar och runinskrifter såsom vid Kjulaås och vid Ramsundet. Flera

tidigromanska kyrkor. Axel Oxenstiernas gravkyrka i Jäder med rik 1600-talsarkitektur. Fiholms sätesgård med dess koppling till Jäders kyrka.”

Av målen för att tillgodose riksintresset framgår bl.a. att området även fortsättningsvis ska kunna berätta om landhöjningens och utdikningsprojektens betydelse för Kaffjärdenområdets utveckling över tid, att fornlämningarna och deras inbördes samband ska vara möjligt att förstå och uppleva, att skillnaden i karaktären mellan det västra områdets by- och gårdsbebyggelse kontra de östra delarnas dominans av Fiholms gods och andra säterier ska kunna upplevas även i framtiden samt att by- och gårdsbebyggelsen fortsätter att användas som bostäder och för lantbruk.

Eskestuna kommun har i översiktsplanen fastslagit att vindkraft om möjligt ska prioriteras i områden med goda förutsättningar för att större ansamlingar av verk kan rymmas, med kompletteringar vartefter. I de områden som pekats ut som möjliga för prövning finns enligt översiktsplanen bra vindförutsättningar samt endast ett fåtal motstående intressen. Bolaget noterar att ett av dessa områden ligger intill bolagets vindkraftspark, inom riksintresseområdet. Kommunen menar, som det får förstås, att en vindkraftsetablering inom nämnda område inte är ägnat att skada riksintresset för kulturmiljövård i Kaffjärdenområdet. Bolaget delar denna uppfattning.

Bolaget menar mot bakgrund av ovanstående att bolagets etablering av en vindkraftspark inte medför någon påtaglig skada på kulturmiljön inom riksintresset för kulturmiljövård i Kaffjärdenområdet, särskilt i ljuset av att etableringen berör en liten del av ett stort riksintresseområde. Etableringen bedöms inte påverka uppfyllandet av de fastställda målen för att tillgodose riksintresset. Följaktligen uppställer riksintresset för kulturmiljövård inte något hinder för att bevilja bolagets bygglovsansökan.

I de inkomna yttrandena har framhållits att bygglovsansökan inte är komplett i vissa avseenden. Bland annat har anförts att det saknas en miljökonsekvensbeskrivning och att samråd inte har genomförts. Bolaget konstaterar att det inte krävs någon miljökonsekvensbeskrivning eller något samråd, utöver kommunens underrättelser och inbjudan att lämna de yttranden som bolaget nu bemöter, i anledning av den aktuella bygglovsansökan. Bolaget konstaterar vidare att inte heller de utredningar som efterfrågas är nödvändiga.

I yttrandena har framförts att bygglovsansökan saknar en redogörelse av hur bestämmelserna i EU:s maskindirektiv har uppfyllts. Bolaget konstaterar att det är Arbetsmiljöverket som har tillsyn över maskindirektivet. Det är således Arbetsmiljöverket som ska kontrollera att ett vindkraftverk uppfyller kraven i föreskrifterna. Däremot finns inga bestämmelser i plan- och bygglagen som ställer upp krav på att sökanden ska presentera en sådan redogörelse i samband med bygglovsansökan.

Det har även framförts att ansökan saknar en redogörelse av hur CE-märkning av vindkraftverken ska genomföras. En CE-märkning garanterar maskinernas överensstämmelse med kraven i maskindirektivet men det är tillverkaren, deras representant eller den person som har ansvar för att släppa ut maskinen på marknaden som ska CE-märka produkten. CE-märkning utgör inte en förutsättning för meddelande av bygglov. I övrigt anför bolaget att gällande regelverk med krav på vindkraftverken och kringutrustning kommer att efterlevas.

NN har begärt att ansökan kompletteras med uppdaterade kartor med

samtliga berörda fastigheter. Enligt bolagets uppfattning har dock de kartor som är nödvändiga getts in i samband med ansökan.

Mot bakgrund av vad som anförts och det underlag som finns i ärendet anser bolaget att samtliga förutsättningar för att bevilja bygglovsansökan föreligger.

Bakgrund

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 12 september 2007 att bevilja bygglov för sex vindkraftverk (totalhöjd cirka 149 meter per verk) och en vindmätarmast. Beslutet överklagades till länsstyrelsen som avlog överklagandet med de sammanvägda motiven att klagandens fastighet som ligger drygt 900 meter inte kan anses få betydande olägenheter i den mening som avses i 3 kap 2 § PBL.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 11 juni 2008 att bevilja ytterligare fyra vindkraftsverk (totalhöjd cirka 149 meter per verk). Även dessa beslut överklagades av en fastighetsägare, dock inte samma som tidigare. Länsstyrelsen avlog överklagandet med motiven att lokaliseringen av vindkraftverk inte anses utgöra en sådan betydande olägenhet som avses i 3 kap 2 § PBL. Länsstyrelsen ansåg att det allmänna intresset av utbyggnaden fick anses väga tyngre än det enskilda intresse som föreligger i ärendet.

I samband med lovprövningen under 2007 och 2008 meddelade länsstyrelsen att deras bedömning var att anläggandet av vindkraftspark inte innebär påtaglig skada på riksintresset för Kulturmiljö. Åtgärderna är reversibla och landskapet är storskaligt. Dagens åkermark med odlingar med ursprung i 1800-talet kompletteras med 2000-talets energiproduktion.

Byggherren ansökte den 9 juli 2012 under pågående byggprocess ändring av bygglov för de tio vindkraftsverken som beviljats tidigare. Sökanden begärde nytt slutdatum på grund av att arkeologiska undersökningar med mera hade anläggningsarbetena avstannat och fördröjt fortsatt byggande. Byggloven från 2007 och 2008 skulle ha gått ut under 2013.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 28 augusti 2012 att bevilja bygglov för tio vindkraftverk på samma grunder som tidigare beslut. Nämndens uppfattning har varit att besluten gäller till 2017. Ansökan och beslut gällde inte tidsbegränsade bygglov. Handlingar har redovisats som styrker att byggprocessen hade startas inom lagstiftad tid för de ursprungliga lovbesluten från 2007 och 2008. Ansökan 2012 har därför handlagts med ÄPBL enligt lagstiftningens övergångsregler.

Nämndens beslut 2012 har överklagats av närboende under våren 2016. Länsstyrelsen konstaterar att beslutet inte tillkommit i laga ordning utan har den 24 augusti 2016 bifallit överklagandena och upphävt nämndens beslut. Länsstyrelsen har samtidigt beslutat avvisa klagandenas yrkanden avseende ingripanden och vite.

Prövning enligt Miljöbalken

Miljö- och räddningstjänstnämnden har vid sammanträde den 18 juni 2008 beslutat om ett antal försiktighetsmått och skyddsåtgärder för verksamheten. Bland annat föreläggs verksamhetsutövaren tillse att ekvivalenta ljudnivån från hela vindkraftsgruppen inte får överstiga 40 dB(A) vid bostadsbebyggelse under någon del av dygnet. Maximala antalet skuggtimmar vid bostäder får på grund av vindkraften inte överstiga riktvärdet 8h/år.

Miljö- och räddningstjänstnämnden har den 15 april 2016 avvisat klagomål på byggnation av verken med motiveringen att uppförandet är tillåten enligt Miljöbalken. De gällande verken avviker inte nämnvärt från det som låg till grund för det gällande beslutet från 2008.

Upplysningar

Bygglovet avser byggnadsverkens användningssätt, läge och utformning enligt de ritningar och övriga handlingar som hör till beslutet.

Sökanden upplyses med stöd 9 kap 23 § PBL att det finns anledning att anta att bygglovet kan kräva tillstånd av eller anmälan till annan myndighet.

Åtgärden får inte påbörjas förrän stadsbyggnadsnämnden lämnat ett startbesked (enligt 10 kap 3 § PBL).

Tekniskt samråd krävs i detta ärende. Ni kallas till ett sådant samråd i separat kallelse efter överenskommelse.

Innan verken får tas i bruk måste slutbesked ha meddelats enligt 10 kap 4 § PBL.

Bygglovet upphör att gälla om åtgärden inte påbörjas inom två år. Om åtgärden har påbörjats inom två år gäller bygglovet i fem år från den dag som beslutet vinner laga kraft (enligt 9 kap 43 § PBL).

Räkning med inbetalningskort på avgiften skickas ut separat.

Detta beslut kan överklagas till länsstyrelsen. Överklagandet sänds in till stadsbyggnadsnämnden, se bilaga.

STADSBYGGNADFÖRVALTNINGEN

Benny Larsson
Byggnadsinspektör

Rickard Åhlund
Bygglovchef

Delges:
Sökanden
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN
NN

För kännedom:
Kontrollansvarig
Fastighetsägaren om inte sökanden

Kungörs i Post- och Inrikes Tidningar